

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

CAP-tuet ja tulvivat pellot

Tulviven peltojen tulevaisuus - Miten saada vettyvät pellot viljelijälle kannattaviksi vesienhoitoratkaisuiksi? -webinaari

Riikka Klemola

2.4.2025

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kuivatustoimia

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Salaojitusinvestoinnit

Ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävät investoinnit

- salaojitukseen ja yhteisiin ojitusinvestointeihin
 - Avustus 40 %
 - Yksikkökustannusasetus 608/2023 (viimeinen muutos 1158/2023) salaoja ympärysaineena sora/murske/esipäällyste 6, 0 euroa/jm ja muulla ympärysaineella 2,4 euroa/jm
 - Säättökaivo 950 euroa/kaivo
 - Kyseessä vakioyksikkökustannukset eli tarkoittaa sitä, että maksatuksessa ei tarvitse toimittaa kuitteja vaan riittää että pystyy esittämään esim. valmistumistodistuksen
 - Yhteisöjituksessa hakijana oltava joko vesioikeudellinen yhteisö tai vähintään kahden viljelijän yhteisöjitus. Jälkimmäisessä tehtävä keskinäinen sopimus ojitus Hankkeen toteuttamisesta ja hankkeelle valitaan toimitsijat.
 - https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tuet/maatalous/neuvontakorvaus-neuvojille/yhteiset_ojitusinvestoinnit.pdf

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ympäristösitoumus

Korvauksen määrät

Yleiset vaatimukset ja valinnaiset toimenpiteet	Korvaus €/ha
Peltokasvit	45
Puutarhakasvit ja kumina	113

Lohkokohtaiset toimenpiteet	Korvaus €/ha
Suojavyöhykkeet (ei makseta tilakohtaista)	350
Valumavesien hallinta: Sätösalaajitus	77
Valumavesien hallinta: Altakastelu ja kuivatusvesien kierrätys	214

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Valumavesien hallinta

Valumavesien hallinta

- Toteutetaan säätösalaajitetulla lohkolla tai lohkolla, jossa on altakastelu- tai kuivatusvesien kierrätysjärjestelmä JA
- Lohko sijaitsee jollakin seuraavista:
 - Lohko sijaitsee happamalla sulfaattimaalla.(0,5–1,5 m syvyydeltä määritetty pH on alle 4,5 tai 16 viikon inkubaation jälkeen mitattu pH on alle 4,0.)
 - Lohkon maalaji on turve.(Viljavuustutkimuksessa todetun maalajin pitää olla jokin turvemaa)
 - Peruslohkon alalla on ollut vuosien 2015 ja 2022 välisenä aikana ainakin yhtenä vuonna valumavesien hallinta -toimenpide.

Säätösalaajitus

- Toteutetaan vedenpinnan säätöä nostamalla tai laskemalla padotuskorkeutta kokoojaojaan asennetuissa säätökaivoissa tai muilla padotuslaitteilla.
- Hoida padotusta sää- ja kasvuolosuhteiden sekä viljelytoimenpiteiden mukaan.
 - Jos ei tehdä viljelytoimenpiteitä, käytetään padotuskorkeutta, joka nostaa pohjaveden pinnan lohkolla mahdollisimman korkealle ja hidastaa siten turpeen hajoamista tai sulfaattimaan päästöjä.
 - Otetaan huomioon viljelykasvien tarkoituksenmukainen vesitalous ja kevään sulamisvesien vaatima riittävä varastotilavuus, jotta ravinteet eivät huuhtoudu.

Altakastelu tai kuivatusvesien kierrätys

- peltoalueen vesitaloutta säädellään kokonaisvaltaisesti salaojajastojen kautta tapahtuvan kastelun ja säädetyn kuivatuksen avulla.
 - Kuivatusvesien kierrätyksessä peltoalueelta kertyvät valumavedet pitää varastoida kevätvalunnan ja rankkasateiden aikana erilliseen valumavesiä keräävään altaaseen, josta ne kuivana kautena johdetaan kasteluvetenä takaisin pellolle.
 - kasteluvettä johdetaan ojastoihin luonnonvesistä pumppaamalla tai painovoimaisesti johtamalla.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Suojavyöhykkeet

Sijainti

- Koko lohko voi olla suojavyöhykettä, jos lohko sijaitsee:
 - osittain tai kokonaan pohjavesialueella tai Natura-alueella.
 - kokonaan vesistön varrella tai kosteikon reuna-alueella
 - rajoittuu vesistöön, jonka ekologinen tila on huono tai välttävä, tai lohko sijaitsee merenrannalla, tulva-alueella, pohjavesi- tai Natura-alueella taikka se on erittäin eroosioherkkä ja sijaitsee enintään 20 metrin etäisyydellä vesistöstä.
 - -> jos lohko on osittain suojavyöhykkeeksi soveltuvaa alaa, se voidaan ilmoittaa kokonaan suojavyöhykkeeksi, jos lohko on < 1ha tai 50 prosenttia on suojavyöhykkeeksi soveltuvaa alaa.
 - 50 metrin kaista peruslohkon reunassa voi olla suojavyöhykettä siinä kohtaa, jossa vesistö on enintään 10 m päässä peruslohkosta.
- > Vipu-palvelun karttataso osoittaa alan, josta voit saada korvauksen

Suojavyöhykkeen ehdot

- Sitoumusehdot suojavyöhykkeet
- Monivuotinen nurmikasvusto
- Voi ilmoittaa myös lohkolla olevan kaksitasouoman alan
- Säilytä ja hoida suojavyöhykettä ehtojen mukaan koko sitoumuskauden ajan. Suojavyöhykkeellä ei ole minimileveyttä.
- Suojavyöhykkeestä maksettu ympäristökorvaus peritään takaisin, jos ilmoitat sitoumusaikana suojavyöhykealalle jotain muuta kuin suojavyöhykkeen ja lohko pysyy hallinnassasi.

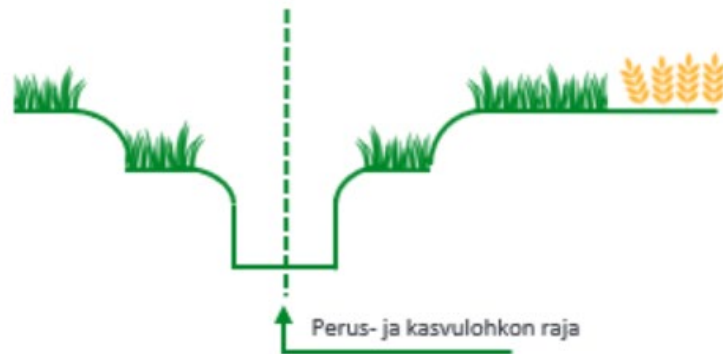
RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kaksitasouomat maatalousmaalla

Kaksitasouomat maatalousmaalla

Reunaoja, joka on vesilain mukaiseen ojitukseen liittyvä kaksitasouoma

Muu kaksitasouoma

- Vesilain mukainen ojitus; tuottaa kuivatushyötyä useamman kuin yhden maanomistajan maalle.
- Voidaan laskea maatalousmaaksi ojan puolivälistä alkaen.
- Voi ilmoittaa esim. suojavyöhykkeenä.

- Muut kaksitasouomat, jotka ei kuitenkaan ole ympäristösopimuksessa, voivat olla maatalousmaata ojan niskasta alkaen.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Vettä pidättäviä toimia

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ei-tuotannolliset investoinnit

Kohteet

- Kosteikot
 - ➔ pysyvästi veden osittain peittämät alueet, jotka toimivat kiintoaineksen ja ravinteiden pidättäjänä, eliöstön elinympäristönä tai viljelymaiseman monipuolistajana.
 - Kaksitasouomat,
 - ➔ ojat tai virtavesistöt, joissa alivesiuomaa reunustaa toiselle tai molemmille puolille perustettu tulvatasanne.
 - Turvepeltojen muuttaminen kosteikoksi tai suon kaltaiseksi alueeksi.
 - ➔ turvepeltoja ovat pellot, joiden muokkauskerroksen orgaanisen aineksen pitoisuus on vähintään 40 prosenttia.
- ! Kosteikkohankkeen valmistuttua investointikorvauksen kohteena oleva ala ei ole enää maatalousmaata.

Tuen määrä

- Jos perustettavan kosteikon pinta-ala on yli 0,5 hehtaaria, voi tukea saada korkeintaan 12 000 euroa hehtaarilta.
- Jos kosteikon pinta-ala on 0,3–0,5 hehtaaria, voi tukea saada korkeintaan 4 100 euroa koko kosteikkoa kohden.
- Uoman luonnontilan parantamisesta ja kaksitasouomista maksetaan korkeintaan 21 euroa metriltä.
- Tuki maksetaan hyväksytyjen toteutuneiden kustannusten mukaan. Jokaisen tuetun toimenpiteen tulee olla perusteltavissa.

Kosteikon sijainti

- Kosteikko ja tulva-alue perustetaan luontaisesti sopivaan paikkaan pellolle, pellon reuna-alueelle, metsä- tai joutomaalle.
- Kosteikon pinta-alan, tulva-alueet mukaan lukien, on oltava vähintään 1 % yläpuolisen valuma-alueen pinta-alasta.
- Kosteikkohankkeen kokonaisalaan lasketaan vesi- ja tulva-alueiden lisäksi penkereet ja kosteikon hoidon kannalta tarpeelliset reuna-alueet.
- Kosteikon tai tulva-alueen yläpuolisella valuma-alueella on oltava peltoa yli 10 %, mutta

Poikkeukset pinta-alaan ja peltoalavaatimukseen

- Kosteikko saa olla edellä mainittuja pinta-alavaatimuksia pienempi, jos:
 - kohteessa on paikallinen voimakas maatalouden kuormitus
 - kohde sisältyy yleissuunnitelmaan (suojavyöhyke-, luonnon monimuotoisuus tai kosteikko)
 - kohde edistää ELY-keskuksen arvion mukaan tehokkaasti maatalouden vesiensuojelua, ilmastonmuutoksen torjuntaa tai luonnon monimuotoisuutta.
- Yläpuolisella valuma-alueella peltoa voi olla alle 10 %, jos kyseessä on maatalousluonnon monimuotoisuutta edistävä kosteikko, kaksitasouoma, tulvatasanne, turvepellolle ilmastonmuutoksen torjumiseksi perustettava kosteikko tai uoma, jonka luonnontilaa parannetaan.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kosteikkojen hoitosopimukset

Korvaus kosteikkojen hoitosopimuksesta

- 5 v sopimus
- Hoitosuunnitelma vaaditaan
- Sopimukseen hyväksytty ala ei ole enää maatalousmaata.
- Maksua haetaan joka vuosi
- Vuosittainen korvaus kaikille kosteikkojen hoitosopimukseen ilmoitetuille peruslohkoille on 500 €/hehtaari.
- [Sopimusehdot: Kosteikkojen hoitosopimus 2024 - Ruokavirasto](#)

Kosteikkojen hoitosopimusten päätavoitteet

- Kosteikkojen hoitosopimuksen hoidon päätavoitteena voidaan:
 - edistää maatalouden aiheuttaman vesistökuormituksen vähentämistä,
 - hillitä ilmastonmuutosta kosteikoksi muutetulla turvepellolla tai
 - parantaa luonnoltaan yksipuolisen maatalousalueen elinympäristöjen monimuotoisuutta tai edistää riista-, kala- tai raputaloutta.

Kosteikkojen hoitosopimuksen sijaintivaatimukset

- Sopimus voidaan tehdä:
 - kosteikkoalueen hoidosta,
 - tulva-alueen hoidosta
 - luonnonmukaistetun uoman hoidosta
 - kaksitasouoman hoidosta
 - tulvatasanteen hoidosta ja niiden hoidon kannalta riittävästä reuna-alueesta
 - tulvapellostasta ja niiden hoidon kannalta riittävästä reuna-alueesta.
 - pienten kosteikkojen hoidosta
 - pohjapatojen hoidosta
 - tulvapeltoalueiden hoidosta
 - entiselle turvepellolle, suon kaltaiseksi alueeksi vetettävästä alueesta, jos se on perustettu Ei-tuotannollisen investoinnin korvauksella.

Kosteikkojen hoitosopimuksen sijaintivaatimukset

- Lisäksi sopimus voidaan tehdä kosteikkokohteesta, joka on:
 - perustettu ei-tuotannollisen investoinnin korvauksella
 - ollut aiemmillä ohjelmakausilla vastaavassa sopimuksessa ja sitä on hoidettu ehtojen mukaisesti
 - pieni kosteikko tai tulvapelto, joka on ollut aiemmalla ohjelmakaudella luonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoidon sopimuksessa
 - perustettu muulla rahoituksella ja joka täyttää ei-tuotannollisen investoinnin vaatimukset

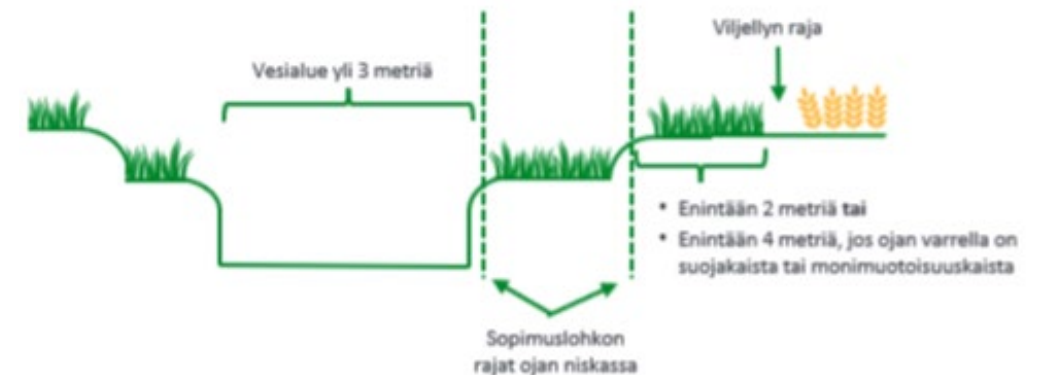
Kaksitasouoma hoitosopimuksessa

- Jos oja on enintään 3 m, voi olla mukana sopimuksessa, jos ojassa olevalle kasvustolle on esitetty hoitotoimenpiteitä.
- Jos oja tai vesialue on yli 3 m eikä hoitotoimenpiteitä ole osoitettu, rajataan vesialue pois sopimuksen alasta.

Kosteikkosopimuksen kaksitasouoma, oja enintään 3 metriä

Kosteikkosopimuksen kaksitasouoma, vesialue yli 3 metriä

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority